

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (5–9 КЛАСИ, НУШ)

**Ужгородський ліцей ім. Августина Волошина Ужгородської міської ради
Закарпатської області
2026/2027 навчальний рік**

1. Нормативна основа

Оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів з української мови здійснюється відповідно до:

1. Закону України «Про повну загальну середню освіту».
2. Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.
3. Наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів».
4. Наказу Міністерства освіти і науки України від 14.08.2026 № 1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти».
5. Чинної навчальної програми з української мови, за якою працює заклад освіти.

2. Загальні підходи до оцінювання

Оцінювання з української мови спрямоване на визначення рівня сформованості мовної, мовленнєвої та комунікативної компетентностей учнів.

Основними принципами оцінювання є об'єктивність, справедливість, прозорість, доброчесність, систематичність і врахування індивідуального поступу учня.

Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою з урахуванням очікуваних результатів навчання, визначених навчальною програмою.

3. Основні групи результатів навчання

Група 1. Усна взаємодія.

Оцінюються розуміння усної інформації, уміння брати участь у діалозі та дискусії, висловлювати власну думку, аргументувати позицію, дотримуватися мовленнєвого етикету.

Група 2. Робота з текстом.

Оцінюються свідоме читання, розуміння змісту текстів, визначення теми й основної думки, аналіз інформації, формулювання висновків, критичне осмислення прочитаного.

Група 3. Письмова взаємодія.

Оцінюються вміння створювати письмові висловлювання різних жанрів, логічно й послідовно викладати думки, використовувати мовні засоби, дотримуватися норм правопису.

Група 4. Дослідження мовлення.

Оцінюються розпізнавання й аналіз мовних явищ, розуміння закономірностей функціонування мови, застосування орфографічних, пунктуаційних, лексичних і граматичних норм.

4. Загальні рівні навчальних досягнень

Рівень	Бали	Узагальнена характеристика
Початковий	1–3	Учень відтворює окремі відомості, розпізнає прості мовні явища, виконує елементарні завдання за допомогою вчителя.
Середній	4–6	Учень розуміє основний зміст навчального матеріалу, виконує типові завдання, застосовує знання у знайомих ситуаціях.
Достатній	7–9	Учень переважно самостійно застосовує знання, аналізує мовні явища, будує зв'язні висловлювання, аргументує думки.

Високий	10–12	Учень демонструє глибоке розуміння матеріалу, самостійно розв'язує складні завдання, критично аналізує інформацію, створює змістовні та аргументовані висловлювання.
---------	-------	--

Наведені характеристики є узагальненим поясненням рівнів оцінювання. Повні офіційні критерії встановлено додатком до системи та загальних критеріїв оцінювання, затверджених наказом МОН № 722.

5. Оцінювання різних видів навчальної діяльності

Усні відповіді. Враховуються правильність і повнота відповіді, логічність викладу, аргументованість, доречність мовних засобів, дотримання норм літературної мови.

Читання та аналіз текстів. Враховуються розуміння змісту, уміння визначати головну інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, інтерпретувати прочитане й формулювати висновки.

Диктанти та інші правописні завдання. Оцінюються орфографічна й пунктуаційна грамотність відповідно до критеріїв конкретної роботи.

Перекази й твори. Враховуються розкриття теми, змістовність, логічність, послідовність викладу, мовне оформлення, оригінальність суджень та грамотність.

Тестові роботи. Оцінювання здійснюється відповідно до кількості та складності завдань, розподілу балів і критеріїв, визначених для конкретної роботи.

Практичні, творчі та дослідницькі завдання. Враховуються досягнення визначених навчальних результатів, самостійність, обґрунтованість висновків і якість виконаної роботи. Конкретні критерії, максимальна кількість балів та умови виконання навчальних завдань повідомляються учням до проведення оцінювання.

6. Види оцінювання

Формувальне оцінювання здійснюється для підтримки навчального поступу, визначення труднощів і надання зворотного зв'язку. Його результати не враховуються під час підсумкового оцінювання.

Поточне оцінювання відображає проміжні навчальні досягнення учнів. Кількість і періодичність поточних оцінок визначає вчитель відповідно до навчальних цілей.

Тематичне оцінювання здійснюється за потреби на основі поточних оцінок, результатів тематичної роботи або їх поєднання.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок, а за їх відсутності — поточних оцінок. За рішенням учителя може проводитися підсумкова семестрова робота. За семестр виставляється одна оцінка з української мови. Обов'язкове виставлення окремих семестрових оцінок за кожною групою результатів не передбачене.

Річне оцінювання здійснюється відповідно до чинної системи оцінювання на основі результатів навчання за навчальний рік.

7. Прозорість та академічна доброчесність

Учні мають право знати критерії оцінювання до виконання роботи, отримувати пояснення виставлених оцінок і звертатися щодо перегляду результатів у встановленому порядку.

Під час виконання навчальних робіт учні повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Оцінювання не може використовуватися як засіб покарання за поведінку учня.

8. Нормативні документи для ознайомлення

- Наказ МОН України від 04.05.2026 № 722: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-26>

- Наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia-uchniv-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity?v=6a8420819f7e7>
- Державний стандарт базової середньої освіти: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п>